

Goederen van de Duitse Orde 2

door Peter van de Elsen

1. De allodiale goederen (vervolg jrg. 22, 1980 nr.2)

11. Bouwhoeve (bouwerij) bij het kasteel, thans bewoond door familie Vereijken, bestaande uit huis, stal, schuur, schop en bakoven, hof en aangelag.
Verwerving voor 1600, voor pachters zie (13).
12. Berkes hoeve of de nieuwe hoeve op Milschot, bestaande uit huis, stal, schuur onder één dak, bakoven, hof en aangelag (G78).
De percelen: Bouwland de Berke (G79), Van de drie bunder (G 20), De Grote Akker (G 87), De Kook (E 88-91), De Gemertse Akker (G 102), Het Ter Eijkenveldje (G 136), Het Achterste Veld (G 444), groot ruim dertien bunder.
Verwerving: door afscheiding van de hoeve Milschot en door koop voor 1700, voor pachters zie (14).
13. Huis aan de Oliemolen (Rosmolen in de Molenstraat), bestaande uit huis en hof.
Verwerving: voor 1700 (15).
14. Hooghuis aan de stenen molen "De Beer" of het molenaars-huis, laatst bewoond door familie van Dijk, bestaande uit huis, schuur, tuinen en erf.
Verwerving voor 1700 (16).
15. De molens, bestaande uit "De Beer", de Watermolen, en sinds 1543 "Het Zoutvat" en een Rosmolen (zie oliemolen bij 13).
Verwerving: in 1364 door koop van Diederik van Gemert en door bouw (17).

Verder worden een aantal percelen grond genoemd waarvan het niet duidelijk is of deze nu behoorden tot de allodiale goederen of tot de erfpachten.

16. De Warandt Acker in 1700 verhuurd aan Rijnder Panhuys, 8 lopense. Deze akker had de hoevenaar aan de Stenenbrug (van het goet Ter Watermolen) laten liggen, elders wordt deze akker "De Strepen" genoemd (18).
17. Den Leeuwenacker, in 1700 in huur door Jan Penninx, molenaar, en Silvester van den Bergh, groot totaal bijna 20 lopense (19).
18. De Knaepenacker in 1700 verhuurd aan Hendrik Verporten, Cateleijn, Jan Thomassen en Bastiaan Ansems groot in het geheel 13 lopense. Op twee percelen staan twee huisjes, verder wordt een gedeelte bij het huis geteuld (20).
19. De Hooghenacker aan de Kieboom, in 1700 in huur bij Peter Hendrik Hermans en Adriaan Smits, groot 12 lopense. (21).
20. De Streepen met het Hoppenveld tussen de oude en nieuwe hoeve, ruim 13 lopense. Dit veld wordt bij het huis geteuld (22).
21. Gorswynckel, bijna 21 lopense. Dit veld wordt eveneens bij het huis geteuld (22).
22. Hoppenhof, gelegen voor de poort van het kasteel, in 1700 verhuurd aan Huybert Aerdts, ruim 2 lopense groot. (23).
23. De Vloedt, gelegen binnen de grachten, in 1700 verhuurd aan Dirck Goirdts de Smidt samen met Thomas Thonis Dircx, Caspar Driessen en Jan van de Putten, bijna 13 lopense. (24).
24. Hoogh Hameleusel, in 1700 verhuurd aan Caspar van de Putten, groot ruim 3 lopense (25).
25. Hameleusel, in 1700 verhuurd aan de pachter van hoeve de Vogelsanck (Matijs Joosten), ruim 16 lopense (25).

In een volgend nummer van Gemerts Heem zullen de erfpachten en de feudale goederen van de Duitse Orde nader uitgewerkt worden.

NOTEN:

- (13) Pachters van de bouwhoeve bij het kasteel: Laurens Ysbouts in 1720, Peter Laurens Ysbouts in 1743, Goort Hermans Gielens (van der Heiden red.) in 1747, Thomas Janssen van de Berg van 1777 t/m 1794.
RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 671 t/m 673.
- (14) Pachters hoeve (nieuwe hoeve) op Milschot, genaamd Berkes hoeve: Hendrik Willem Joosten in 1700, Antony Peters in 1719, Cornelis Hendriks in 1733 (alias Cornelis Hertoghs), Huybert Jan Huyberts in 1751, Johannes Huybert Manders van 1789 t/m 1794.
- (15) Pachters huis aan de Oliemolen (waarschijnlijk de rosmolen) Claes Schepers in 1700, Lenart Peters in 1722.
- (16) Pachters huis aan de stenenmolen "De Beer": Reynder Panhuis in 1700, Dries Evert Vermulst 1740, Jan Dirx Geenen in 1761 e.v..
- (17) Peter van den Elsen, Molens in Gemert in Gemerts Heem nr. 65, blz. 4 t/m 15; Peter van den Elsen, Mulders in Gemert in Gemerts Heem nr. 66, blz. 6 t/m 13; M.H.J. Pennings, Pachters van de Gemertse molens tussen 1700 en 1800 in Gemerts Heem nr. 67 blz. 19 t/m 24; Peter van den Elsen, Genealogie van de familie Kivits in Gemerts Heem jrg. 21, 1979 nr.2 blz. 57 t/m 59.
- (18) RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 1054 fol. 39 en 1056.
- (19) RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 1054 fol. 40-41 en 1056. In 1413 uitgegeven in erfpacht reg. 169, inv. nrs. 747, 748 en 748a.
- (20) RA'sHB, KADO Gemert inv. nr. 1054 fol. 42 en 1056 zie hiervoor ook inv. nr. 746 reg. 377.
- (21) RA'sHB, KADO Gemert inv. nr. 1054 fol. 44. Deze akker scheen voorheen een leengoed te zijn. Zie hiervoor inv. nr. 63.
- (22) RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 1054 fol. 48 en 1056, zie verder inv. 713-717 en 719.
- (23) RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 1054 fol. 47 en 1056; zie hiervoor ook inv. nr. 718 waarin de kommandeur, Hendrik Holtrop, een akkerland koopt voor de Herenpoort (1616).
- (24) RA'sHB, KADO Gemert inv. nrs. 1054 fol. 50 en 1056; zie verder inv. nr. 686, reg. 174 de verpachting van de Vloet-akker in 1415; en inv. nr. 759 genoemd de Vleyt, 2 bunder, die tot de Watermolen behoren. Hiermee moet de Vloet bedoeld zijn, daar de grootte nagenoeg hetzelfde is (13 lopense of 2 bunder) en beide malen is er een oude relatie met het goet "Ter Watermolen".
- (25) RA'sHB, KADO Gemert inv. nr. 1054 fol. 51-52 en inv. nr. 723.

